

Motion till riksdagen 2025/26:2627

av Elisabeth Thand Ringqvist (C)

Ansvar för barn till föräldrar som förolyckas

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att föräldrar ska få bestämma vem som ska få ta hand om barnen om båda föräldrarna skulle förolyckas, och endast om det finns starka skäl som talar mot detta ska valet kunna överprövas av myndigheter, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Som omtumlad nybliven förälder till ett barn sticks ett papper under näsan som ska skrivas på för att godkänna att barnets genetiska profil för alltid finns lagrat för forskningen och inom tre månader måste det finnas ett namn på barnet. Det finns dock ingen som ber dig skriva under ett papper om vad som ska hända med ditt barn om båda föräldrarna skulle förolyckas.

När det som inte får hända händer är det socialsekreteraren i din kommun som avgör vem som ska ta hand om ditt barn. Det finns föräldrar som gör en muntlig överenskommelse eller till och med en skriftlig med mor- och farföräldrar, gudföräldrar, vänner eller syskon om att de vill och accepterar att gå in i föräldrarnas ställe om en olycka skulle ske.

Dessa papper är, även om de är undertecknade och bevitnade, rättsligt sett helt värdelösa.

Praxis är att socialsekreterare som handlägger den här typen av ärenden ser om det finns några önskemål från föräldrarna och sedan går igenom hur kretsen av närstående ser ut. Många saker avgör. Geografi, jobb, ålder med mera. Om barnen är under fem år är det till exempel endast i undantagsfall som mor- och farföräldrar kan vara aktuella, eftersom de per definition anses för gamla.

Idag är det ju så att många familjer består av föräldrar med barn från tidigare förhållanden. Det är svårt att definiera vem som är mest närstående. Sedan kan det vara så att man, även om man är närstående, inte alls har samma värderingsgrund som sina syskon eller föräldrar.

Det som för en utomstående person verkar som en bra lösning kanske inte alls är det som föräldrarna eller föräldern anser kan ge barnet ett fortsatt gott liv. Ett syskon kanske har de perfekta förutsättningarna, men har en stark religiös uppfattning, som föräldern tagit avstånd från.

Lagstiftningen måste ändras så att det är föräldrarnas vilja som gäller. Och den ska sättas ner på papper lika snabbt och effektivt som man behöver lösa namnfrågan för sitt barn.

Lagen borde också utformas så att om det finns starka skäl som talar mot att de personer som föräldrarna valt på grund av sjukdom eller annan anledning inte längre är lämpliga, så måste det i dessa fall prövas av myndigheter.

Familjen måste få ta ansvar för barnens framtid och inte staten. Lagstiftningen måste ge föräldrarna trygghet i att veta att barnen kommer att må väl även om de inte finns i deras närhet.

Elisabeth Thand Ringqvist (C)